

Handboek voor partijen

Waterschapsverkiezingen 2027

VERANTWOORDING

WATERSCHAP

waterschap Hollandse Delta
Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk

Postbus 4103
2980 GC Ridderkerk
t 088 974 33 00
f 088 974 30 01
i www.wshd.nl

AUTEUR/COÖRDINATIE

C. Haag
R.T.B. Heemskerk
waterschapsverkiezingen@wshd.nl

VERSIE

08 juli 2026

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Registreren nieuwe politieke groeperingen	5
2.1	<i>Overzicht van de te overleggen stukken bij registratie</i>	5
2.2	<i>Bestaande groeperingen</i>	5
2.3	<i>Toevoeging aan de aanduiding</i>	5
2.4	<i>Tijdstip registratie</i>	5
2.5	<i>Waarborgsom registratie</i>	6
2.6	<i>Bevoegde bestuurders</i>	6
2.7	<i>Besluitvorming</i>	6
2.8	<i>Blanco lijst</i>	6
2.9	<i>Wijzigen registratie</i>	6
3	Kandidaatstelling	7
3.1	<i>Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV)</i>	7
3.2	<i>(Voorcontrole) kandidaatstelling</i>	7
3.3	<i>Verklaring van instemming</i>	7
3.4	<i>Verklaring van ondersteuning</i>	7
3.5	<i>Overzicht van de te overleggen stukken bij de kandidaatstelling</i>	8
3.6	<i>Waarborgsom kandidaatstelling</i>	8
3.7	<i>Zittingen centraal stembureau</i>	8
3.8	<i>Nummering kandidatenlijsten</i>	9
4	Uitslag	10
4.1	<i>Zetelverdeling</i>	10
5	Communicatie	11
5.1	<i>Verkiezingsborden</i>	11
5.2	<i>Stemhulp Mijn Stem (zie bijlage 1)</i>	11
5.3	<i>Partij-informatie via WSHD</i>	11
5.4	<i>Opkomstbevorderende campagne</i>	11
6	Kalender	12
7	Vragen en contactgegevens	13

1 INLEIDING

In dit handboek is informatie opgenomen voor de politieke partijen die mee willen doen aan de waterschapsverkiezingen 2027 van waterschap Hollandse Delta voor de categorie 'Inwoners'. U vindt in dit handboek informatie over de procedure met betrekking tot het registreren van nieuwe politieke partijen, de kandidaatstelling en de uitslag van de stemming. Ook is er een kalender opgenomen met, in de aanloop naar de verkiezing, belangrijke data.

2 REGISTREREN NIEUWE POLITIEKE GROEPINGEN

Nieuwe politieke groeperingen die onder een bepaalde naam (in de Kieswet heet dit: aanduiding) aan de verkiezingen op 17 maart 2027 willen deelnemen moeten zich laten registreren bij het centraal stembureau van waterschap Hollandse Delta te Ridderkerk.

Deze registratieplicht geldt **niet** voor partijen, die reeds geregistreerd zijn in het register voor de Tweede Kamerverkiezing en voor groeperingen, die in 2023 een kandidatenlijst hebben ingeleverd.

Bij de registratie van een nieuwe groepering wordt de aanduiding geregistreerd in een speciaal daartoe door het centraal stembureau bijgehouden register. Dit is de aanduiding waarmee u op de kandidatenlijst kunt worden vermeld. Dit kan zijn:

- de volledige naam van de groepering;
- de afkorting van de naam van de groepering;
- combinatie van beide.

2.1 Overzicht van de te overleggen stukken bij registratie

Partijen die een vereniging zijn met volledige rechtsbevoegdheid (de statuten van de vereniging zijn vastgelegd in een notariële akte) of een stichting zijn, kunnen een naam ('aanduiding') bij het centraal stembureau voor de verkiezing van het algemeen bestuur laten registreren. (Registratie is overigens niet verplicht. Zie hiervoor onder het kopje 'blanco lijst')

Als bewijs hiervan moet bij het verzoek om registratie worden overlegd:

- het registratieverzoek (model G 1-1);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-g-1-1-verzoek-tot-registratie-van-een-aanduiding>
- een afschrift van de statuten (vastgelegd in een notariële akte);
- een bewijs van betaling van de waarborgsom van € 225,00 (zie voor meer informatie onder het kopje 'waarborgsom');
- een verklaring van de politieke partij waarin haar gemachtigde en plaatsvervangende gemachtigde is aangewezen, bevoegd tot het inleveren van een kandidatenlijst.

Een registratieverzoek wordt door het centraal stembureau beoordeeld op de criteria genoemd in artikel G 2a van de Kieswet. https://wetten.overheid.nl/BWBR0004627/2022-03-24#AfdelingII_HoofdstukG_ArtikelG2a

2.2 Bestaande groeperingen

Landelijke politieke groeperingen die al geregistreerd zijn voor de verkiezingen van de Tweede Kamer hoeven zich niet opnieuw te registreren. De Kiesraad houdt het register voor aanduidingen voor de Tweede Kamer bij.

Groeperingen, die reeds bij de vorige waterschapsverkiezing waren geregistreerd en die een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd, hoeven zich ook niet opnieuw te registreren.

2.3 Toevoeging aan de aanduiding

Het is niet toegestaan lokale informatie aan bestaande geregistreerde landelijke partijen toe te voegen (bijv. CDA Hollandse Delta). Eventuele toevoegingen aan landelijke aanduidingen worden als nieuwe aanduidingen gezien.

2.4 Tijdstip registratie

Om deel te kunnen nemen aan de verkiezingen op 17 maart 2027 moeten nieuwe groeperingen zich uiterlijk **21 december 2026** laten registreren. Verzoeken, die na deze datum ontvangen worden, blijven voor de komende verkiezingen buiten beschouwing.

2.5 Waarborgsom registratie

Voor registratie van de aanduiding van een politieke groepering moet een waarborgsom worden betaald van €225,00. Dit bedrag moet tijdig worden overgemaakt op rekeningnummer

NL 72 NWAB 06 36 75 35 73 onder vermelding van:

- waarborg waterschapsverkiezing 2027
- naam van de politieke partij

Als het bedrag op de rekening staat, wordt een bewijs van betaling afgegeven. Dit is één van de stukken die overlegd dient te worden voor de registratie. Deze waarborgsom wordt weer teruggestort wanneer de groepering een geldige kandidatenlijst heeft ingediend (zie voorwaarden bij kandidaatstelling).

2.6 Bevoegde bestuurders

Het registratieverzoek moet worden ingediend door de hiertoe bevoegde bestuurders. Wie dat zijn, blijkt uit de statuten en het uittreksel uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

2.7 Besluitvorming

Het centraal stembureau neemt zo spoedig mogelijk een beslissing over het verzoek tot registratie. De gemachtigde ontvangt hiervan schriftelijk bericht. Daarnaast publiceert het centraal stembureau haar beslissing. Iedere belanghebbende kan binnen zes dagen na publicatie beroep instellen bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

2.8 Blanco lijst

Registratie van een aanduiding is niet verplicht. Een politieke partij kan er ook voor kiezen om deel te nemen aan de verkiezing met een zogenoemde blanco lijst. In dat geval staat er alleen een nummer boven de lijst van de partij op het stembiljet en geen naam.

2.9 Wijzigen registratie

Een politieke groepering waarvan de aanduiding is ingeschreven in het register, kan schriftelijk een verzoek tot wijziging van deze aanduiding indienen bij het centraal stembureau. Hiervoor moet het formulier voor een registratieverzoek worden gebruikt (zie 2.1). Voor een wijziging hoeft géén waarborgsom worden betaald

3 KANDIDAATSTELLING

Op **01 februari 2027** moeten de kandidatenlijsten tussen 09.00 en 17.00 uur worden ingeleverd op het Waterschapskantoor van waterschap Hollandse Delta, Handelsweg 100 te Ridderkerk. De persoon, die de lijst inlevert, dient kiesgerechtigd te zijn tot deelneming aan de verkiezingen op 17 maart 2027, dus woonachtig te zijn in het gebied van Hollandse Delta. Op de lijst moet minimaal één en mogen maximaal 50 kandidaten worden vermeld.

3.1 Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV)

De Kiesraad levert een softwareprogramma ter ondersteuning van het verkiezingsproces: Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV2020). OSV2020 wordt gebruikt door politieke partijen en het centraal stembureau.

OSV2020 bestaat uit drie programmaonderdelen. Politieke partijen gebruiken **OSV2020-PP: Politieke Partij**. Dit programmaonderdeel voor politieke partijen is om kandidatenlijsten op te stellen en de benodigde documenten aan te maken.

Voor nader toelichting en instructie over het gebruik van de verkiezingssoftware zijn korte, schriftelijke instructies beschikbaar via de website van de Kiesraad.

3.2 (Voorcontrole) kandidaatstelling

Om de inlevering van de kandidatenlijsten op 01 februari 2027 zo soepel mogelijk te laten verlopen, verzoeken wij u uiterlijk in de week van 18- 22 januari 2027 de lijsten en alle bijbehorende documenten te laten beoordelen op mogelijke verzuimen. Wanneer u gebruik maakt van de voorcontrole, bent u wel nog steeds verplicht de kandidatenlijst op de dag van de kandidaatstelling op 01 februari 2027 tussen 09.00 en 17.00 uur officieel in te dienen (papieren + digitale versie).

U kunt voor de voorcontrole een afspraak maken met het projectteam Waterschapsverkiezingen, via e-mail: waterschapsverkiezingen@wshd.nl

Advies: Van iedere kandidaat die nog geen zitting heeft in het algemeen bestuur moet een kopie van een op 01 februari 2027 geldig identiteitsdocument worden overlegd. Dit betreft de voor- en achterzijde van de houderpagina van het identiteitsdocument (paspoort, identiteitskaart of rijbewijs). Handig is om van alle kandidaten deze documenten te verzamelen voorafgaand aan het invoeren in OSV. Hiermee wordt voorkomen dat er onjuiste gegevens worden vermeld.

3.3 Verklaring van instemming

Van iedere kandidaat die voorkomt op de kandidatenlijst moet een schriftelijke verklaring worden overlegd dat hij/zij instemt met de kandidaatstelling op de betreffende lijst. Deze verklaring kan achteraf niet worden ingetrokken. De kandidaten op deze verklaring worden hierbij in dezelfde volgorde overgenomen als op de kandidatenlijst (gebeurt vanuit OSV). Iedere kandidaat die geen zitting heeft in het algemeen bestuur moet een kopie van een geldig identiteitsbewijs overleggen. Ontbreekt dit geldige identiteitsbewijs dan wordt de kandidatuur door het centraal stembureau, na verzuimprocedure (op 5 februari 2027) definitief geschrapt.

3.4 Verklaring van ondersteuning

Alle groeperingen die géén zitting hebben in het algemeen bestuur en meedoen aan de verkiezingen voor de waterschapverkiezing moeten ten minste **30 schriftelijke verklaringen van kiezers** overleggen dat zij de lijst ondersteunen. De kiezer is verplicht deze verklaring in persoon af te leggen en moet zich legitimeren aan de balie in het gemeentehuis. Dit mag een kandidaat zijn, mits deze inwoner is van het waterschap Hollandse Delta.

Het afleggen van de ondersteuningsverklaringen kan van 18 januari 2027 tot en met 01 februari 2027 in de gemeentehuizen van Albrandswaard, Barendrecht, Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Voorne aan Zee en Zwijndrecht. Voorwaarde is dat de ondersteuner als kiezer geregistreerd staat voor het waterschap Hollandse Delta. Op deze verklaringen worden de kandidaten op dezelfde wijze en volgorde overgenomen als op de kandidatenlijst. De verklaring kan niet worden ingetrokken. Het is niet toegestaan meer dan één verklaring af te leggen.

3.5 Overzicht van de te overleggen stukken bij de kandidaatstelling

- een kandidatenlijst (model H1);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-h-1-kandidatenlijst>
- een verklaring van de gemachtigde van een politieke groepering waarin de bevoegdheid wordt verleend aan de inleveraar om boven deze lijst de aanduiding van de groepering te plaatsen zoals deze geregistreerd is (model H3-1 of H3-2);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-h-3-1-machtiging-om-aanduiding-boven-kandidatenlijst-te-plaatsen>
- een verklaring van instemming van iedere kandidaat met de kandidaatstelling (model H9);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-h-9-instemmingsverklaring>
- kopie van een geldig identiteitsbewijs van iedere kandidaat en van de inleveraar van de lijst;

Voor groeperingen die géén zitting hebben in het algemeen bestuur geldt bovendien:

- ten minste 30 ondersteuningsverklaringen (model H4);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/08/19/model-h-4-ondersteuningsverklaring>
- verklaring van de ontvangen waarborgsom (model H14)(zie 3.6).
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-h-12-betalingsbewijs-waarborgsom-bij-kandidaatstelling>

3.6 Waarborgsom kandidaatstelling

Voor groeperingen die géén zitting hebben in het algemeen bestuur geldt dat bij het inleveren van de kandidatenlijst een waarborgsom moet worden gestort. De waarborgsom van € 225,00 moet uiterlijk op 18 januari 2027 zijn ontvangen. De waarborgsom wordt niet teruggegeven als het stemcijfer lager dan 75% van de kiesdeler is en aan de desbetreffende groepering geen zetel is toegewezen. Partijen krijgen de waarborgsom terug als zij bij de verkiezingen geen geldige kandidatenlijst inleveren.

De waarborgsom kan worden overgemaakt op rekeningnummer **NL 72 NWAB 06 36 75 35 73**, onder vermelding van:

- waarborgsom kandidaatstelling waterschapsverkiezing Hollandse Delta
- naam van de politieke partij

Als het bedrag op de rekening staat, wordt een bewijs van betaling afgegeven. Dit is één van de stukken die overlegd moet worden voor de kandidaatstelling.

3.7 Zittingen centraal stembureau

Op dinsdag 02 februari 2027 om 16.00 uur beoordeelt het centraal stembureau in een **besloten** zitting de ingeleverde lijsten. Bij het ontbreken van essentiële documenten wordt de inleveraar van de stukken hiervan op de hoogte gesteld. Deze inleveraar krijgt nog twee dagen de gelegenheid de verzuimen te herstellen. Dat is op woensdag 03 en donderdag 04 februari van 9.00- 17.00 uur.

Op vrijdag 5 februari 2027 stelt het centraal stembureau in een **openbare** zitting om 17.00 uur de lijsten definitief vast. **De plaats waar de zittingen gehouden worden, worden tijdig bekend gemaakt.**

Niet opgeloste verzuimen kunnen gevolgen hebben voor een individuele kandidaat of de lijst.

Het ontbreken van een geldige legitimatie betekent schrapping van de kandidaat.
Het ontbreken van voldoende ondersteuningsverklaringen betekent geen deelname van de groepering.

Aansluitend worden in de zitting van het centraal stembureau ook de lijstnummers (zie 2.4) vastgesteld. Iedere belanghebbende kan daarna tot uiterlijk 09 februari 2023 beroep instellen bij de Raad van State afdeling Bestuursrechtspraak.

Dit beroep heeft geen betrekking op de nummering van de lijsten.

3.8 Nummering kandidatenlijsten

De nummering van de lijsten is gebaseerd op artikel I14 van de Kieswet.

Als eerste worden genummerd die lijsten met een aanduiding die bij de laatst gehouden verkiezing van het algemeen bestuur één of meer zetels hebben behaald. De volgorde wordt bepaald door het aantal behaalde stemmen. De lijst met het hoogste aantal stemmen krijgt lijstnummer 1.

Alle overige lijsten worden, indien noodzakelijk, geloot.

4 UITSLAG

Op vrijdag 19 maart 2027 in de middag (vanaf 15:00) verwachten wij de voorlopige uitslagen op partijniveau aan u te kunnen presenteren. De wijze waarop en het definitieve tijdstip worden nog bekend gemaakt. Na verwerking van de processen-verbaal, de berekening van de kiesdeler, wordt op donderdag 25 maart 2027 de definitieve uitslag op kandidaatsniveau bekend gemaakt. Deze definitieve uitslag wordt vastgesteld tijdens de openbare zitting van het centraal stembureau op die betreffende donderdag om 10.00 uur. Ieder partij is daarbij welkom.

4.1 Zetelverdeling

De nieuwe Verenigde Vergadering bestaat uit 30 leden. Bij de verkiezing voor de categorie Ingezetenen worden 26 leden gekozen. Bij de berekening van restzetels wordt uitgegaan van het grootste gemiddelde.

Een toelichting op de zetelverdeling volgt op een later moment.

Voor meer informatie hierover kunt u ook terecht op www.kiesraad.nl.

5 COMMUNICATIE

Informatie over de verkiezingen voor de politieke partijen en de inwoners wordt gepubliceerd op de website van waterschap Hollandse Delta. Ook via (social) media worden belangstellenden geïnformeerd.

5.1 Verkiezingsborden

De locaties waar de verkiezingsborden komen te staan worden op de website van gemeenten vermeld. De huidige wijze van publiceren verschilt per gemeente. Dit varieert van zelf op locatie plakken, centraal plakken bij de gemeente of digitaal aanleveren van uw poster. Het gebruik van driehoeksborden of sandwichborden is ook per gemeente verschillend geregeld. Informeert u naar de mogelijkheden bij de betreffende gemeente.

5.2 Stemhulp

Om onze inwoners te helpen met het maken van een keuze komt er ook bij deze verkiezingen een stemhulp beschikbaar. Deze landelijke stemhulp met regionale invulling wordt begeleid door een extern bureau namens alle waterschappen.

Samen met dit bureau bepalen de partijen welke stellingen in de stemhulp opgenomen worden. Als partij bent u zelf verantwoordelijk voor het invullen van uw partijprogramma en beantwoording van de stellingen. Dit laatste wordt uitgevoerd door middel van een stellingenavond waartoe iedere aangemelde partij voor wordt uitgenodigd.

Als waterschap zullen wij hierbij faciliterend optreden. Zodra er meer bekend is zullen de aangemelde partijen nader worden geïnformeerd over het proces, de benodigde voorbereidingen en aanvang + locatie van de stellingenavond.

5.3 Partij-informatie via WSHD

Deelnemende partijen zijn zelf verantwoordelijk voor het opstellen, vormgeven en uitvoeren van hun communicatieve uitingen, ongeacht de gekozen vorm (bijvoorbeeld persberichten, sociale media, campagnemateriaal of bijeenkomsten). Hiermee wordt gewaarborgd dat de ambtelijke organisatie neutraal en onafhankelijk blijft en geen rol speelt in de politieke of inhoudelijke profilering van partijen.

Wel worden in aanloop naar de verkiezingen een verkiezingspagina in de Huis aan Huisbladen aangeboden, waarop iedere partij dezelfde ruimte krijgt om zichzelf te profileren. Dit heeft ook als doel om de opkomst te bevorderen. De wijze waarop en het tijdstip wordt nog nader bekend gemaakt en met de deelnemende politieke partijen gecommuniceerd.

5.4 Opkomstbevorderende campagne

De opkomst bij de waterschapsverkiezingen is van groot belang voor de legitimiteit van het bestuur. Hoe meer inwoners hun stem laten horen, hoe beter het waterschapsbestuur de samenleving vertegenwoordigt waarvoor het beslissingen neemt. Communicatie speelt hierin een sleutelrol. Veel inwoners weten niet precies wat het waterschap doet of waarom hun stem ertoe doet. Door helder, herkenbaar en toegankelijk te communiceren, maken we de relevantie zichtbaar en vergroten we het bewustzijn. Goede communicatie helpt om drempels weg te nemen en inwoners te informeren over de praktische kant van stemmen. Met een mix van landelijke en regionale communicatie willen we dit bereiken met uiteindelijk als hoofddoel: zoveel mogelijk kiezers aanzetten tot stemmen.

6 KALENDER

Wat	:	Wanneer
Betaling waarborgsom registratie	:	Uiterlijk 21 december 2026
Laatste dag indienen verzoeken registratie aanduidingen	:	21 december 2026
Definitieve vaststelling registratie aanduiding partijen	:	22 december 2026 besloten zitting centraal stembureau
Afleggen ondersteuningsverklaringen	:	18 januari tot en met 01 februari 2027
Voorcontrole kandidaatstelling	:	Uiterlijk in de week van 18-22 januari 2027
Betaling waarborgsom kandidatenlijst	:	Uiterlijk 16 januari 2027
	:	
Indienen kandidatenlijsten	:	01 februari 2027 tussen 9.00 en 17.00 uur
Onderzoek kandidatenlijsten	:	02 februari 2027 16.00 uur besloten zitting centraal stembureau
Herstel verzuimen	:	3 en 4 februari 2027 9.00 – 17.00 uur
Definitieve vaststelling kandidatenlijst en lijstnummering door centraal stembureau	:	5 februari 2027 om 17.00 uur openbare zitting centraal stembureau
Dag van de stemming	:	17 maart 2027
Uitslagen bijeenkomst	:	19 maart 2027 in de middag vanaf 15:00 (plaats en tijdstip volgen nog)
Vaststelling definitieve uitslag door centraal stembureau	:	25 maart 2027 om 10.00 uur openbare zitting centraal stembureau
Onderzoek geloofsbrieven	:	uiterlijk 30 maart 2027
Eerste zitting nieuw algemeen bestuur	:	31 maart 2027

7 Vragen en contactgegevens

Mocht u nog vragen hebben over de waterschapsverkiezing, dan kunt u contact opnemen met het projectteam Verkiezingen.

Wij ontvangen graag uw contactgegevens, zodat wij bij nieuwe ontwikkelingen u ook persoonlijk kunnen benaderen.

Mail naar:

waterschapsverkiezingen@wshd.nl

of neem contact op met:

- Ruud Heemskerk: 06 - 531 22 886
Corné Haag intern: 06 - 205 70 822